

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 370/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť M. M., M. M., a A. M., zastúpených Advokátskou kanceláriou ANDRAŠOVIČ & PARTNERS, s. r. o., Lermontovova 14, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Eduarda Andrašoviča, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Levice v konaní vedenom pod ČVS: ORP-69/OVK-LV-2006, ako aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky bližšie neoznačeným postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, rozsudkom Okresného súdu Levice sp. zn. 7 C 101/2009 z 10. apríla 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25 Co 157/2012 z 23. októbra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M., M. M. a A. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2013 doručená sťažnosť M. M. (ďalej len „sťažovateľ“), M. M. (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“), a A. M. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených Advokátskou kanceláriou ANDRAŠOVIČ & PARTNERS, s. r. o., Lermontovova 14, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Eduarda Andrašoviča, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Levice (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-69/OVK-LV-2006, ako aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 3 ústavy bližšie neoznačeným postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), rozsudkom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 101/2009 z 10. apríla 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 25 Co 157/2012 z 23. októbra 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa v procesnom postavení žalobcov v konaní pred okresným súdom domáhali uloženia povinnosti ministerstvu vnútra ako žalovanému zaplatiť im sumu 286 702,83 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktorá im mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom okresného riaditeľstva v dôsledku toho, že sa nezaoberalo trestným oznámením sťažovateľky v 1. rade (v procesnom postavení žalobkyne v 2. rade) z 1. februára 2006 a z 2. februára 2006.

Sťažovatelia v sťažnosti popisujú skutkový stav, ktorý predchádzal podaniu sťažnosti ústavnému súdu, pričom v tejto súvislosti okrem iného uvádzajú:

„Sťažovatelia v procesnom postavení žalobcov dňa 18. 10. 2003 podali na Okresný súd Bratislava III žalobu o neplatnosť právnych úkonov, sp. zn. 28 Cb 249/2003, v rámci ktorej sa domáhali neplatnosti právnych úkonov proti odporcom: v rade 1. M., s. r. o., so

sídlom..., v rade 2. J. s. r. o., so sídlom..., v rade 3. M. J., v rade 4. M., s. r. o., so sídlom..., v rade 5. S. K., v rade 6. Penzión S., v rade 7. Detský domov... a zároveň aby Okresný súd Bratislava III. určil, že vlastníkom nehnuteľností, nachádzajúcich sa v katastrálnom území, obec..., okres..., ktoré boli do vykonania vkladu Správou katastra... dňa 18. 03. 2002 vedené na LV ako pozemok par. č. druh pozemku záhrady o výmere 295 m² a pozemok par. č. druh pozemku zastavané plochy o výmere 295 m² a rodinný dom so súp. č. postavený na pozemku par. č., a ktoré sú v súčasnosti vedené na LV č. Správou katastra..., nachádzajúce sa v katastrálnom území, okres..., obec... - rodinný dom so súpisným číslom stojaci na pozemku parcelné číslo..., druh stavby..., ďalej garáž so súpisným číslom... stojaca na pozemku parcelné číslo..., druh stavby..., ďalej pozemok parcelné číslo... o výmere 251 m², druh pozemku záhrady, ďalej pozemok parcelné číslo... o výmere 44 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria a pozemok parcelné číslo... o výmere 295 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria..., je sťažovateľ 1 v podiele 2/4 – iny... k celku, ďalej je sťažovateľ 2 v podiele 1/4 – ina... k celku a ďalej je sťažovateľ 3 v podiele 1/4 - ina... k celku. Okresný súd Bratislava III. v konaní vedenom pod sp. zn. 28Cb 249/2003 dňa 23. 07. 2009 vyhovel návrhu sťažovateľov, v dôsledku čoho sa sťažovatelia s účinkom ex tunc stali vlastníkmi Nehnutel'ností.

V čase, kedy vo vyššie uvedenej veci ešte nebolo právoplatne rozhodnuté, sťažovatelia najskôr Nehnutel'nosti využívali ako svoje obydlie, resp. užívali Nehnutel'nosti bez prerušenia prechádzajúceho stavu, keďže Nehnutel'nosti obývali celý svoj život. Počas pokojného užívania Nehnutel'ností vnikli dňa 01. 02. 2006 približne o 17 hodine násilne do Nehnutel'ností a do budovy priľahlej garáže viacerí muži, medzi ktorými bol M. J., B. B. a ďalšie osoby. Sťažovatelia okamžite privolali príslušníkov Okresného riaditeľstva Policajného zboru... Pán J. vo veci nezákonného vniknutia do Nehnutel'ností uviedol, že je nájomcom Nehnutel'ností, pričom za účelom preukázania tejto informácie predložil v rovnaký deň uzatvorenú nájomnú zmluvu so spoločnosťou M. s. r. o., ktorá bola v tom čase zapísaná v príslušnom katastri nehnuteľnosti ako vlastník predmetných Nehnutel'ností. Ostatných narušiteľov označil pán J. za svojich hostí.

Sťažovateľka 2 dňa 01. 02. 2006 a následne dňa 02. 02. 2006 podala na útvare porušovateľa 1 trestné oznámenie na pána J. a osoby, ktoré ho pri násilnom vniknutí do Nehnutel'ností sprevádzali, a to z dôvodu, že tieto osoby neoprávnene vnikli

do Nehnutelností v čase, keď vlastnícke právo k nim bolo predmetom konania vedenom na Okresnom súde Bratislava III, sp. zn. 28 Cb 249/2003, a to bez akéhokoľvek oprávnenia, resp. právneho titulu, t. j. bez toho, aby disponovali právoplatným a vykonateľným rozhodnutím vecne a miestne príslušného súdu. Vyššie uvedené osoby sa preukázali výlučne nájomnou zmluvou datovanou v deň násilného vniknutia do Nehnutelností, t. j. dňa 01. 02. 2006 uzavretou medzi pánom J. a spoločnosťou M. s. r. o. Sme presvedčení, že nájomná zmluva nie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky dostatočným právnym titulom oprávňujúcim jeho držiteľov na svojpomocné vypratanie akýchkoľvek nehnuteľností.

V čase svojho príchodu bez predchádzajúceho upozornenia vymontovali, prepílili, prerezali a inak násilne mechanicky znefunkčnili všetky zámky nachádzajúce sa na pozemku s výnimkou zámku na dverách rodinného domu. Navyiac si dovoľujeme dať do pozornosti skutočnosť, že vyššie uvedené osoby prevrtili zámok aj na dverách priľahlej garáže, pričom vlastnícke právo sťažovateľov k nej nikdy nebolo dotknuté žiadnym prevodom ani prechodom tohto práva. Budova garáže bola teda v tom čase v katastri nehnuteľností evidovaná ako vlastníctvo sťažovateľov. Napriek tejto skutočnosti, ktorá bola bez zmeny konštantne zaznamenaná v príslušnom katastri nehnuteľností porušovateľ 1 v rozpore s povinnosťami, ktoré mu ukladá zákon, nezasiahol a narušiteľom nezabránil v obsadení Nehnutelností a súčasne aj garáže. Sťažovatelia si dovoľujú zdôrazniť skutočnosť, že porušovateľ 1 bol vo veci ochrany ich práv pasívny a sťažovateľov, ktorí sa nátlaku siedmich mužov nemohli brániť, navyiac vyzval na dohodu s pánom J. a jeho spoločníkmi.

Sťažovateľka 2 v dôsledku vyššie uvedeného podala predmetné trestné oznámenie, ČVS: ORP-69/0VKLV-2006, nakoľko mala za to, že M. J., B. B. a ďalšie osoby svojím násilným konaním naplnili skutkovú podstatu trestného činu porušovania domovej slobody podľa ustanovenia § 194 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon..., resp. trestného činu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytového priestoru podľa ustanovenia § 218 Trestného zákona...

Porušovateľ 1 však napriek skutočnosti, že už v predchádzajúcom procese evidentne pochybil, pokračoval v ignorácii ústavných práv sťažovateľov a so sťažovateľkou 2 spísal v rámci konania ČVS: ORP-69/0VK-LV-2006 len zápisnicu o podaní Trestného oznámenia a viac sa Trestným oznámením nezaoberal. Následne už sťažovateľke 2 neboli poskytnuté

žiadne ďalšie informácie o postupe porušovateľa 1, a to v dôsledku skutočnosti, že poverený príslušník porušovateľa 1 neurobil v zmysle ustanovenia § 196 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok... absolútne žiaden ďalší úkon za účelom zistenia objektívneho skutkového a právneho stavu.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že porušovateľ 1 sa vôbec nezaoberal Trestným oznámením sťažovateľky 2 a Trestné oznámenie dňa 13. 02. 2006 uznesením ČVS: ORP-69/0VK-LV-2006 bez ďalších úkonov odmietol. Sťažovatelia majú za to, že porušovateľ 1 bol pri výkone verejnej moci v tejto súvislosti v maximálnej možnej miere nečinný. Sťažovatelia sú súčasne presvedčení, že v prípade, ak by sa poverený príslušník porušovateľa 1 začal riadne a včas zaoberať Trestným oznámením, konal v súlade so svojimi zákonom stanovenými povinnosťami a súčasne by predmetné Trestné oznámenie vybavil v súlade s ustanovením § 196 a nasl. Trestného poriadku, nedošlo by k násilnému vysťahovaniu sťažovateľov z ich domova, a teda k výraznému zásahu do ich základných ľudských práv a slobôd, ktorých ochranu im garantuje Ústava SR.

Po násilnom vniknutí pána J. a jeho spoločníkov, ktorému privolaný porušovateľ 1 nezabránil, a to napriek evidentnému skutkovému stavu a faktu, že sťažovatelia neboli fyzicky schopní ochrániť svoj majetok, obydlie a súkromie svojej rodiny, boli sťažovatelia uvedenými subjektmi navyše pod hrozbou ublíženia na zdraví vypratani. V dôsledku nesprávneho a nezákonného postupu porušovateľa 1 boli Nehnutelnosti a súčasne aj garáž, ktoré nikdy neprestali byť v spoluvlastníctve sťažovateľov, zdevastované a sťažovatelia utrpeli značnú psychickú ujmu zodpovedajúcu násilnému vyprataniu občanov z celoživotného obydlija bez varovania, priestoru na zbalenie sa a navyše v celom rozsahu nezákonným spôsobom schváleným príslušníkom Policajného zboru SR.

Vzhľadom na skutočnosť, že vyššie uvedený stav spôsobil porušovateľ 1 ignoráciou svojich povinností, čím napomáhal násilným narušiteľom porušiť viacero základných ústavných práv sťažovateľov, doručili sťažovatelia porušovateľovi 2 žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 23. 02. 2009. Porušovateľ 2 vo svojej odpovedi zo dňa 04. 09. 2008 uviedol, že prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre sa plne stotožňuje s postupom porušovateľa 1 a prokurátora Okresnej prokuratúry Levice a náhradu škody a nemajetkovej ujmy sťažovateľom nepriznáva.

Dňa 19. 08. 2009 podali sťažovatelia na vecne a miestne príslušný Okresný súd Levice, t. j. porušovateľa 3, žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Predmetným podaním sa sťažovatelia domáhali uhradenia náhrady škody, ktorá im bola spôsobená bezprostredne v dôsledku konania porušovateľa 1, pričom predbežným prerokovaním porušovateľa 3 malo byť vyslovené aj porušenie ústavných práv sťažovateľov porušovateľom 1 a porušovateľom 2. Porušovateľ 3 Rozsudkom 1, rozhodol v tejto právnej veci tak, že žalobu zamietol a sťažovateľom nepriznal náhradu trov konania...

Proti rozsudku porušovateľa 3 podali sťažovatelia v súlade s ustanovením § 201 a nasl. OSP prostredníctvom svojho právneho zástupcu v celom rozsahu odvolanie z dôvodu, že porušovateľ 3 dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne právne posúdil vec, nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a zo skutkového stavu, ktorý zistil, vyvodil nesprávne právne závery.

Porušovateľ 2 sa odvolal voči časti výroku rozsudku prvého stupňa, ktorým mu nebola priznaná náhrada trov konania.

Krajský súd v Nitre, t. j. porušovateľ 4, Rozsudkom 2 rozhodol o oboch vyššie uvedených odvolaniach tak, že rozsudok porušovateľa 3 vo veci samej potvrdil a v časti týkajúcej sa náhrady trov konania účastníkov rozsudok porušovateľa 3 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.“

Ďalšia časť sťažnosti obsahuje právnu argumentáciu, v rámci ktorej sťažovatelia v súvislosti s namietaným porušením nimi označených základných práv podľa ústavy v rámci konania pred okresným riaditeľstvom, ministerstvom vnútra a súdmi jednotlivých stupňov poukazujú najmä na tieto skutočnosti:

„Sťažovatelia sú v nadväznosti na uvedené presvedčení, že porušovateľ 1 postupoval nezákonným spôsobom keď umožnil narušiteľom násilne obsadiť obydlie sťažovateľov bez existencie právneho titulu a porušovateľ 2 uznal postup porušovateľa 1 za zákonný a odmietol uhradiť sťažovateľom škodu spôsobenú porušovateľom 1 ako subjektom, za ktorý v tejto súvislosti zodpovedá, pričom predmetnú nezákonnosť preukazujú nasledujúcim spôsobom:

V súlade s vyššie uvedeným porušovateľ 1 a porušovateľ 2 porušili tým, že pri násilnom vypratani sťažovateľov z ich obydli a navyiac pri preukázateľnom poškodzovaní

majetku sťažovateľov, ktoré nebolo predmetom prevodov majetku (napr. garáž) odmietli poskytnúť ochranu sťažovateľom, pričom navyše počas ďalšieho konania po podaní Trestného oznámenia svojvoľne porušovali procesné práva sťažovateľov, nasledujúce ústavné práva sťažovateľov, a to najmä:

- právo na ochranu nedotknuteľnosti osôb sťažovateľov a ich súkromia ustanovené v článku 16 ods. 1 Ústavy SR,*
- právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti a osobnej cti ustanovené v článku 19 ods. 1 Ústavy SR,*
- právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života ustanovené v článku 19 ods. 2 Ústavy SR,*
- vlastnícke právo ustanovené v článku 20 ods. 1 a 5 Ústavy SR,*
- právo na ochranu obydlia ustanovené v článku 21 ods. 1 Ústavy SR,*
- právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným konaním a rozhodovaním, ustanovené v článku 46 ods. 3 Ústavy SR.“*

Podľa tvrdenia sťažovateľov «k poškodeniu ich ústavných práv došlo tak, že príslušník porušovateľa 1 a porušovateľa 2

- vôbec neposkytol sťažovateľom ochranu pred neoprávneným zásahom do užívacieho práva sťažovateľov,*
- svojou nečinnosťou a „asistenciou“ umožnil tretím osobám vypratať Nehnutel'nosti bez akéhokoľvek právneho titulu (napr. právoplatný rozsudok na vypratanie nehnuteľnosti),*
- akceptoval a zároveň umožnil vykonať neoprávnenú svojpomoc tretích osôb,*
- vôbec sa nezaoberal trestným oznámením podaným sťažovateľkou 2, t. j. predmetné trestné oznámenie nevybavil v súlade s § ustanovením 196 ods. 2 Trestného poriadku,*
- sťažovateľku 2 ako oznamovateľa trestného činu a poškodenú nepoučil v súlade s ustanovením § 197 ods. 3 Trestného poriadku,*
- nedoručil sťažovateľke 2, t. j. oznamovateľovi trestného činu, uznesenie o odmietnutí Trestného oznámenia,*
- porušovateľ 2 ako zodpovedný subjekt odmietol sťažovateľom uhradiť škodu a nemajetkovú ujmu, ktorá im v dôsledku konania porušovateľa 1 vznikla».*

Sťažovatelia namietajú, že „v dôsledku nezákonného a nesprávneho postupu porušovateľa 1 vzniklo právo na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom konštituované v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR“.

Tým, že okresný súd a krajský súd sa vo svojich rozhodnutiach „vôbec nevyjadrili k relevantnej argumentácii sťažovateľov, neodôvodnili, na základe akého myšlienkového postupu uprednostnili existenciu novej nájomnej zmluvy pred právom na ochranu obydlia, absolútne opomenuli vlámanie narušiteľov do garáže, bez ďalšieho považovali za nespochybniteľnú výpoveď vyšetrovateľa porušovateľa 1, hoci samotná výpoveď v zásade potvrdzovala všetky sťažovateľmi deklarované porušenia právneho poriadku SR, túto nesprávne posúdili bez opory zákona svojvoľne a arbitrárne, svojvoľne usúdili, že odňatie procesných práv sťažovateľov počas trestného konania pred porušovateľom 1 nie je spôsobilé zmeniť už raz vydané uznesenie porušovateľa 1...“, podľa sťažovateľov im „upreli právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom porušovateľa 1“.

Medzičasom o podnete sťažovateľov z 13. mája 2013 na podania mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 7 C 101/2009 z 10. apríla 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 25 Co 157/2012 z 23. októbra 2012 rozhodla Krajská prokuratúra v Nitre tak, že ho prípisom sp. zn. Kc 67/13 z 18. júla 2013 odložila.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Leviciach porušilo právo sťažovateľov na ochranu súkromia a rodinného života, na nedotknuteľnosť osoby, na zachovanie ľudskej cti a dôstojnosti, vlastnícke právo a právo na ochranu obydlia.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky porušilo právo sťažovateľov na ochranu súkromia a rodinného života, na nedotknuteľnosť osoby, na zachovanie ľudskej cti a dôstojnosti, vlastnícke právo, právo na ochranu obydlia a právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom.

Okresný súd Levice rozhodnutím zo dňa 10. 04. 2012, sp. zn. 7 C/101/2009 porušil právo sťažovateľov na ochranu súkromia a rodinného života, na nedotknuteľnosť osoby, na zachovanie ľudskej cti a dôstojnosti, vlastnícke právo, právo na ochranu obydlia, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a právo na spravodlivý súdny proces.

Krajský súd v Nitre rozhodnutím zo dňa 23. 10. 2012, sp. zn. 25 Co/157/2012 porušil právo sťažovateľov na ochranu súkromia a rodinného života, na nedotknuteľnosť osoby, na zachovanie ľudskej cti a dôstojnosti, vlastnícke právo, právo na ochranu obydlia, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a právo na spravodlivý súdny proces.

Rozhodnutie Okresného súdu Levice zo dňa 10. 04. 2012, sp. zn. 7 C/101/2009 a rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo dňa 23. 10. 2012, sp. zn. 25 Co/157/2012 sa zrušuje.

Porušovatelia sú povinní zaplatiť sťažovateľom náhradu trov konania k rukám právneho zástupcu sťažovateľov do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Z petitu vyplýva, že za porušovateľov v ňom označených základných práv podľa ústavy sťažovatelia označujú okresné riaditeľstvo, ministerstvo vnútra, okresný súd a krajský súd.

1. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-69/OVK-LV-2006 a bližšie neoznačeným postupom ministerstva vnútra v súvislosti s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že k porušeniu v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy došlo nesprávnym úradným postupom (nečinnosťou, nevykonaním

žiadnych procesných úkonov) okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-69/OVK-LV-2006 pri vyšetrowaní trestného oznámenia sťažovateľky v 1. rade z 1. a 2. februára 2006. Podľa ich tvrdenia v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom okresného riaditeľstva je vzniknutá škoda a nemajetková ujma, ktorá im vznikla „*násilným vniknutím do obydlia, násilným obsadením obydlia a vypratáním*“. Na základe žiadosti sťažovateľov z 23. februára 2009 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody im ministerstvo vnútra náhradu škody a nemajetkovej ujmy nepriznalo.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

V posudzovanej veci boli sťažovatelia oprávnení podať proti namietanému postupu okresného riaditeľstva sťažnosť podľa Trestného poriadku (§ 197 v spojení s § 198), príp. podnet a následne tiež opakovaný podnet podľa § 31 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, o ktorých bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť príslušný orgán prokuratúry. Právomoc prokurátora rozhodnúť o opravnom prostriedku, resp. inom prostriedku nápravy, uplatnenom sťažovateľmi v posudzovanej veci vylučuje právomoc ústavného súdu.

V súvislosti s namietaným postupom ministerstva vnútra pri predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom okresného riaditeľstva ústavný súd, vychádzajúc zo sťažnosti, konštatuje, že sťažovatelia si túto škodu (vyčíslenú vo výške 286 702,83 €) uplatnili proti ministerstvu vnútra ako žalovanému žalobou v súdnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 7 C 101/2009. Právomoc všeobecného súdu (okresného súdu ako súdu prvého stupňa a krajského súdu ako odvolacieho súdu) rozhodnúť o náhrade škody, ktorá mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom okresného riaditeľstva, v posudzovanom prípade taktiež vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 101/2009 z 10. apríla 2012 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 25 Co 157/2012 z 23. októbra 2012

Podstata argumentácie sťažovateľov spočíva v namietaní právneho záveru okresného súdu ako prvostupňového súdu a krajského súdu ako odvolacieho súdu v súvislosti s posúdením nimi uplatneného nároku na náhradu škody, ktorá im mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s nezákonným postupom okresného riaditeľstva.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovatelia mohli o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom

ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, I. ÚS 24/05).

V súvislosti s posudzovaním otázky, či sťažnosť sťažovateľov v časti, ktorou namietali porušenie svojich ústavou garantovaných práv označeným rozsudkom prvostupňového okresného súdu a krajského súdu ako odvolacieho súdu, nebola podaná oneskorene, považoval ústavný súd za potrebné poukázať na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálnemu prokurátorovi [podľa § 243e až § 243j Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)] nepovažuje za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorého uplatnenie je predpokladom (podmienkou) podania sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto na jej podanie z hľadiska plynutia lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu nemožno prihliadať (m. m. I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, IV. ÚS 200/05, IV. ÚS 355/2010 a iné). Z uvedeného dôvodu bol pre posúdenie otázky, či bola sťažnosť v tejto časti podaná pred uplynutím lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, relevantný termín nadobudnutia právoplatnosti týchto rozhodnutí.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 101/2009 z 10. apríla 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 25 Co 157/2012 z 23. októbra 2012 čo do merita veci nadobudol právoplatnosť 4. januára 2013.

Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť sťažovateľov bola v tejto časti ústavnému súdu doručená (23. septembra 2013) zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd, rešpektujúc zákonom ustanovenú lehotu na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a svoju ustálenú judikatúru, v tejto časti sťažnosť po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Nad rámec odôvodnenia tejto časti sťažnosti ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálnemu prokurátorovi (podľa § 243e až § 243j OSP) nepovažuje za účinný

a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorého uplatnenie je predpokladom (podmienkou) podania sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto na jej podanie z hľadiska plynutia lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu nemožno prihliadať (m. m. I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, IV. ÚS 200/05, IV. ÚS 355/2010 a iné). Z uvedeného dôvodu bol pre posúdenie otázky, či bola sťažnosť v tejto časti podaná pred uplynutím lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, relevantný termín nadobudnutia právoplatnosti napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, a nie termín doručenia prípisu príslušným prokurátorom o odložení podnetu na podanie mimoriadneho dovolania.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2014